

Lp Madis Timpson
Riigikogu õiguskomisjoni esimees

Teie 21.10.2025 nr 1-1/15-682/1

Meie 03.11.2025 nr 10-3/116

**Arvamus Eesti Vabariigis Rootsi Kuningriigi
vanglakaristuste täideviimise kokkuleppe
ratifitseerimise seaduse eelnõu kohta**

Riigikogu Kantselei edastas 21.10.2025 kirjaga nr 1-1/15-682/1 teiste seas Tallinna Halduskohtule (TlnHK) ettepanekute esitamiseks Eesti Vabariigi ja Rootsi Kuningriigi vahelise Eesti Vabariigis Rootsi Kuningriigi vanglakaristuste täideviimise kokkuleppe ratifitseerimise seaduse eelnõu ([682 SE](#)).

Tallinna Halduskohus esitab eelnõuga seondult alljärgneva seisukoha

Eelnõu seletuskirjas on kirjeldatud eelnõu mõju halduskohtutele üsna üldsõnaliselt: „*Lisaks vangistuse täideviimisele peetakse riigi põhiülesandeks ka kohtulikku järelevalvet, mis tähendab, et vangistuse täideviimisega seotud kohtuvaidlusi peavad lahendama Eesti kohtud. Sellega võib samuti kaasneda mõningane koormuse kasv kohtutele. Koormuse kasvu on raske prognoosida, kuid ühe kinnipeetava kaebuse lahendamise keskmine ajakulu on 9,8 tundi. Eelduslikult mõningane koormuse kasv kohtutele tekib, kuid sellega on renditeenuse hinnas arvestatud ja kulud kaetakse rendist saadava tasuga*“.

Edastan sellega seondult Riigikogu õiguskomisjonile TlnHK 11.06.2025 arvamus nr 10-3/58 justiits- ja digiministeeriumile, milles on konkreetsemalt prognoositud eelnõu mõju halduskohtutele. Täiendavalt olgu lisatud, et vanglateenistuse statistikast¹ nähtuvalt oli Eestis 2020. a alguses 2348 kinnipeetavat ning 2025. a alguses 1635 kinnipeetavat (s.o 713 vähem). Kohtute menetlusstatistika² näitab, et 2020. a-l saabus vangidelt 765 kaebust ja 2024. a-l 826 kaebust (2025. a 10 kuuga on saabunud 723 kaebust, mis on 7% rohkem kui 2024. a 10 kuuga). Kinnipeetavate arvu vähenemine ei ole seega toonud kaasa kinnipeetavate poolt algatatud kohtuasjade mahu vähenemist (st halduskohtu koormuse vähenemist).

TlnHK ei ole tänaseks saanud veenvat kinnitust, et sõlmitava välislepingu alusel saadav tasu võimaldab TlnHK 11.06.2025 arvamuses viidatud mahus halduskohtute eelarveid suurendada. Küll aga on justiits- ja digiministeeriumi poolt esitatud kohtutele kärpekava, mille alusel juba vähenes kohtute (sh TlnHK) eelarve 2025. a-l ning väheneb täiendavalt 2026. a-l ja 2027. a-l.

TlnHK-l on seega ettepanek, et eelnõu arutamisel Riigikogu õiguskomisjonis uuriksid komisjoni liikmed eelnõu algatajatelt konkreetset kuluprognoosi, millest lepingu sõlmimise lähtuti, ning hindaksid, kas välislepingust saadav tulu võimaldab katta halduskohtute suureneva tööjõuvajaduse kulu suurusjärgus 310 000 eurot aastas. Nimetatud summa hõlmab kahe kohtuniku, kahe kohtujuristi ja ühe kohtuistungisekretäri aastast palgakulu. Summa ei hõlma muid kohtutele kaasnevaid kulusid (nt töökoha kulu, koolituskulu, tõlkekulu jms).

Kui välislepingust saadav tulu ei võimalda katta Eesti riigi kõiki kulusid, mis kaasnevad välislepingu täitmisega, on TlnHK ettepanek jätta välisleping sellisel kujul ratifitseerimata.

Lugupidamisega

(allkirjastatud digitaalselt)

Kaupo Kruusvee
Tallinna Halduskohtu esimees

Lisa: Tallinna Halduskohtu 11.06.2025 arvamus nr 10-3/58

¹ <https://vanglateenistus.ee/meist/uudised-ja-arvud/aasta-ulevaated>

² <https://www.kohus.ee/eesti-kohtud/kohtute-menetlusstatistika>